

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2011
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2014
Avaldamismärge:	

Sundeksemplari seadus

Vastu võetud 12.02.1997

[RT I 1997, 16, 259](#)

jõustumine 16.03.1997, osaliselt 01.01.1998. a.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.06.1998	RT I 1998, 61, 983	16.07.1998
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
23.11.2005	RT I 2005, 65, 495	01.06.2006
22.04.2010	RT I 2010, 19, 101	01.06.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011, jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse ülesanne

(1) Käesolev seadus määrab kindlaks trükiste, auviste, elektrooniliste teavikute ja võrguväljaannete sundeksemplaride loovutamise alused ja korra ning trükistele, auvistele, elektroonilistele teavikutele ja võrguväljaannetele ning nende sundeksemplaridele esitatavad nõuded. [[RT I 2005, 65, 495](#)- jõust. 01.06.2006]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Sundeksemplaride kogumise eesmärk ja ülesanne

(1) Sundeksemplari kogumise eesmärk on trükiste, auviste, elektrooniliste teavikute ja võrguväljaannete kui rahvuskultuuri olulise osa täieliku kogu loomine nende bibliograafiliseks registreerimiseks, statistilise arvestuse pidamiseks ning kättesaadavaks tegemiseks teadustöös ja kunstiloomes. Kogutud võrguväljaanded tehakse üldsusele kättesaadavaks Interneti kaudu, välja arvatud käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 toodud juhul.

(2) Sundeksemplaride kogumisega tagatakse trükiste, auviste, elektrooniliste teavikute ja võrguväljaannete riiklik hoiustamine ja kaitse.

§ 3. Mõisted

Seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) sundeksemplar – raamatukogudele tasuta loovutatav trükise, auvise ja elektroonilise teaviku eksemplar ning võrguväljaande koopia käesoleva seaduse §-s 2 toodud eesmärkide ja ülesannete täitmiseks;
- 2) trükis – trükitehniliste vahenditega valmistatud informatsioonikandja, kaasa arvatud rahvusvahelises pimedate kirjas (Braille' kirjas) trükis;
- 3) auvis – eriseadmete abil kuulumis- ja nägemismeelega tajutava informatsiooni kandja: heliplaat, helilint, helikassett, diapositiiv, diafilm, videokassett, mikrokaart ja mikrofilm;
- 4) elektrooniline teavik – magnet-, optilisele või muule alusele (magnetlint, magnetketas, kompaktplaad ja muu) masinloetavas vormis jäädvustatud informatsiooni kandja;
- 4¹) võrguväljaanne – identifitseeritav informatsiooni kogum, mis on tehtud üldsusele kättesaadavaks Internetis;
- 4²) autoriseeritud töökoht – arvuti, mille kaudu võimaldatakse juurdepääs võrguväljaandele selle lugemiseks. Autoriseeritud töökohad asuvad Eesti Rahvusraamatukogus ja Tartu Ülikooli Raamatukogus;
- 5) sissetooja – käesoleva seaduse § 5 lõike 1 punktides 2 ja 3 tähendatud isikud ja asutused.

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

2. peatükk SUNDEKSEMPLARI LOOVUTAMINE

§ 4. Sundeksemplari objekt

(1) Sundeksemplari objektiks on:

- 1) Eestis valmistatud trükised, auvised või elektroonilised teavikud;
- 2) välisriikides tellimisel valmistatud trükised, auvised või elektroonilised teavikud;
- 3) Eestisse levitamiseks sissetoodud välisriikides valmistatud eestikeelsed või Eestit käsitlevad trükised, auvised või elektroonilised teavikud;
- 4) võrguväljaanded.

(2) Sundeksemplari tuleb loovutada:

- 1) trükistest ja auvistest, mida on Eestis valmistatud (käesoleva paragrahvi lõike 1 punkt 1) või Eestisse sisse toodud (käesoleva paragrahvi lõike 1 punktid 2 ja 3) üle 50 eksemplari;
- 2) elektroonilistest teavikutest, mida on Eestis valmistatud (käesoleva paragrahvi lõike 1 punkt 1) või Eestisse sisse toodud (käesoleva paragrahvi lõike 1 punktid 2 ja 3) üle 25 eksemplari.

(3) Sundeksemplare ei loovutata trükistest, mis:

- 1) ei sisalda rahvuskultuuri seisukohalt olulist informatsiooni;
- 2) on graafiliste teoste originaaltõmmised.

(3¹) Sundeksemplare ei loovutata võrguväljaannetest, mis arhiveeritakse ja säilitatakse arhiiviseaduses sätestatud korras.

[RT I 2010, 19, 101- jõust. 01.06.2010]

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud trükiste kategooriad määrab kindlaks valdkonna eest vastutav minister oma määrusega.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist "kultuuriminister" sõnadega "valdkonna eest vastutav minister".]

(4¹) Valdkonna eest vastutav minister võib oma määrusega kindlaks määrata rahvuskultuuri seisukohalt olulist informatsiooni mittesisaldavate võrguväljaannete kategooriad, millesse kuuluvatest võrguväljaannetest sundeksemplare ei loovutata.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist "Kultuuriminister" sõnadega "Valdkonna eest vastutav minister".]

(5) [Kehtetu -RT I 1998, 61, 983- jõust. 16.07.1998]

(6) Kui trükise, auvise või elektroonilise teaviku tiraaž kuulub hävitamisele kohtulahendi alusel, ei arvata selle tiraaži hulka sundeksemplare. Kohtulahendi alusel kustutamisele kuuluva võrguväljaande sundeksemplar ei kuulu kustutamisele. Juurdepääs nimetatud võrguväljaandele toimub autoriseeritud töökohtade kaudu.

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

§ 5. Sundeksemplaride loovutajad

(1) Sundeksemplare on kohustatud loovutama kõik juriidilised ja füüsilised isikud ning riigi- või kohaliku omavalitsuse asutused:

- 1) kes valmistavad Eestis trükiseid, auviseid või elektroonilisi teavikuid;
- 2) kelle tellimisel on välisriikides valmistatud trükiseid, auviseid või elektroonilisi teavikuid;

3) kes toovad sisse Eestis levitamiseks välisriikides valmistatud eestikeelseid või Eestit käsitlevaid trükiseid, auviseid või elektroonilisi teavikuid;

4) kes teevad võrguväljaandeid üldsusele kättesaadavaks Internetis.

(2) Eestis valmistatud trükiste sundeksemplarid loovutab trükkija, kusjuures komplekti kuuluvad lisad, mida ei ole valmistanud trükkija, loovutab väljaandja.

(3) Võrguväljaande loovutajal on õigus piirata võrguväljaande kasutamist üldsusele kättesaadavaks tegemisel, teavitades sellest sundeksemplari saajat. Nimetatud juhul on võrguväljaande kasutamine sundeksemplari saaja poolt lubatud ainult rahvuskultuuri olulise osa täieliku kogu loomiseks, bibliograafiliseks registreerimiseks, statistilise arvestuse pidamiseks ning kättesaadavaks tegemiseks autoriseeritud töökohtade kaudu teadustöös ja kunstiloomes.

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

§ 6. Sundeksemplaride arv

(1) Käesoleva seaduse 3. peatükis tähendatud raamatukogudele loovutatakse:

1) kaheksa eksemplari Eestis valmistatud või välisriikides tellimisel valmistatud trükistest, välja arvatud rahvusvahelises pimedate kirjas trükised;

2) neli eksemplari Eestisse levitamiseks sissetoodud välisriikides valmistatud eestikeelsetest või Eestit käsitlevatest trükistest, välja arvatud rahvusvahelises pimedate kirjas trükised;

3) kaks eksemplari rahvusvahelises pimedate kirjas trükistest;

4) kaks eksemplari auvistest ja elektroonilistest teavikutest;

5) üks koopia võrguväljaannetest.

(2) Kultuuriministeeriumil on õigus väljaandja või sissetooja põhjendatud taotlusel konkreetse trükise sundeksemplaride arvu vähendada tulenevalt trükise hinnast, tiraažist või sissetoodud kogusest.

Sundeksemplaride vähendatud arv ei tohi olla väiksem kui kaks.

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

§ 7. Trükiste, auviste ja elektrooniliste teavikute sundeksemplaride loovutamise tähtaeg ja saatmise kulud

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

(1) Trükiste, auviste ja elektrooniliste teavikute sundeksemplarid loovutatakse hiljemalt 20 päeva jooksul pärast esimese tiraažiosa valmimist või Eestisse esmakordset toomist.

(2) Sundeksemplaride saatmise kulud tasub loovutaja.

§ 7¹. Võrguväljaannete sundeksemplaride loovutamine

(1) Võrguväljaannete sundeksemplaride loovutamine seisneb võrguväljaandest koopia tegemises sundeksemplaride saaja poolt.

(2) Sundeksemplari loovutaja on kohustatud koopia tegemist võimaldama.

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

3. peatükk SUNDEKSEMPLARIDE SAAJAD

§ 8. Eestis valmistatud või välisriikides tellimisel valmistatud trükiste sundeksemplaride saajad

(1) Eestis valmistatud või välisriikides tellimisel valmistatud trükiste (§ 6 lõike 1 punkt 1) sundeksemplarid saadetakse alljärgnevalt:

1) Eesti Rahvusraamatukogu 2 eksemplari;

2) Tartu Ülikooli Raamatukogu 2 eksemplari;

3) Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu 2 eksemplari;

4) Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu 1 eksemplar;

5) Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu 1 eksemplar.

(2) Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogule saadetud sundeksemplarid jaotatakse teiste käesolevas paragrahvis nimetatata teadus- ja erialaraamatukogude vahel [valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud](#) korras.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist "kultuuriministri" sõnadega "valdkonna eest vastutava ministri".]

§ 9. Eestisse levitamiseks sissetoodud välisriikides valmistatud trükiste sundeksemplaride saajad

Eestisse levitamiseks sissetoodud välisriikides valmistatud eestikeelsete või Eestit käsitlevate trükiste (§ 6 lõike 1 punkt 2) sundeksemplariid saadetakse:

- 1) Eesti Rahvusraamatukogule;
 - 2) Tartu Ülikooli Raamatukogule;
 - 3) Eesti Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogule;
 - 4) Tallinna Ülikooli Akadeemilisele Raamatukogule.
- [RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

§ 10. Trükiste sundeksemplaride saajad sundeksemplaride arvu vähendamisel

Igal trükise sundeksemplaride arvu vähendamise juhul on sundeksemplari saajateks Eesti Rahvusraamatukogu ja Tartu Ülikooli Raamatukogu. Kui sundeksemplaride vähendatud arv on suurem kui kaks, määrab sundeksemplari(de) saaja(d) kindlaks Kultuuriministeerium.

§ 11. Rahvusvahelises pimedate kirjas trükiste sundeksemplaride saajad

Rahvusvahelises pimedate kirjas trükiste (§ 6 lõike 1 punkt 3) sundeksemplariid saadetakse:

- 1) Eesti Rahvusraamatukogule;
- 2) Tartu Ülikooli Raamatukogule.

§ 12. Auviste ja elektrooniliste teavikute sundeksemplaride saajad

Auviste ja elektrooniliste teavikute (§ 6 lõike 1 punkt 4) sundeksemplariid saadetakse:

- 1) Eesti Rahvusraamatukogule;
- 2) Tartu Ülikooli Raamatukogule.

§ 12¹. Võrguväljaannete sundeksemplaride saaja

Võrguväljaannete (§ 6 lõike 1 punkt 5) sundeksemplaride saaja on Eesti Rahvusraamatukogu.
[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

§ 13. Sundeksemplaride saaja kohustused

(1) Sundeksemplaride saaja peab tagama sundeksemplaride säilitamise, sihipärase kasutamise ja kättesaadavuse teadustöö ning kunstiloome eesmärgil.

(2) Sundeksemplariid märgistatakse tähisega «Sundeksemplar».

(3) Sundeksemplariid ei ole lubatud tasuta üle anda, vahetada ega müüa.

[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]

§ 14. Sundeksemplaride kogu üleandmine

(1) Sundeksemplaride saaja ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise korral antakse sundeksemplaride kogu üle teisele raamatukogule.

(2) Sundeksemplaride kogu üleandmisega seotud küsimused lahendab Kultuuriministeerium. Sundeksemplaride kogu üleandmine toimub [valdkonna eest vastutava ministri määruse](#) alusel.

[RT I, 29.06.2014, 109- jõust. 01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107³ lõike 4 alusel asendatud alates 2014. aasta 1. juulist "kultuuriministri" sõnadega "valdkonna eest vastutava ministri".]

4. peatükk

NÕUDED TRÜKISTELE, AUVISTELE JA ELEKTROONILISTELE TEAVIKUTELE NING NENDE SUNDEKSEMPLARIDELE

§ 15. Nõuded trükistele, auvistele ja elektroonilistele teavikutele

(1) Eestis valmistatud trükisel, auvisel ja elektroonilisel teavikul peavad olema järgmised andmed:

- 1) väljaandja nimi (füüsilise isiku puhul ees- ja perekonnanimi);
- 2) väljaandmise koht;
- 3) valmistaja nimi ja aadress;
- 4) väljaandmise aasta; ajakirjadel ka kuu ja järjenumber; ajalehtedel kuupäev, järjenumber, jätkväljaannetel järjenumber.

(2) Andmete olemasolu ja õigsuse eest vastutab väljaandja.

§ 16. Nõuded sundeksemplaridele

- (1) Sundeksemplarid peavad olema kompleksed, sisaldades kõiki lisasid.
- (2) Sundeksemplarid loovutatakse ka sisult identsetest, kuid vormistuselt erinevatest trükistest ja auvistest.
[RT I 1998, 61, 983- jõust. 16.07.1998]
- (3) Eesti Rahvusraamatukogule esitatakse koos sundeksemplaridega saateleht alljärgnevate andmetega:
 - 1) loovutaja nimi (füüsilise isiku puhul ees- ja perekonnanimi) ja aadress;
 - 2) iga nimetuse kohta loovutatavate eksemplaride arv;
 - 3) valmistatud tiraaži suurus või sissetoodud kogus.
- (4) Trükiste, auviste või elektrooniliste teavikute täiendavast valmistamisest või Eestisse sissetoomisest teatab sundeksemplaride loovutaja Eesti Rahvusraamatukogule hiljemalt 20 päeva jooksul, näidates ära täiendavalt valmistatud tiraaži suuruse või sissetoodud koguse.
- (5) Eesti Rahvusraamatukogu on kohustatud käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 ja lõikes 4 nimetatud andmed hoidma saladuses ja ta võib neid kasutada ainult riikliku statistika koostamisel.

5. peatükk VASTUTUS

§ 17. Sundeksemplari seaduse nõuete rikkumine

- (1) Trükise, auvise või elektroonilise teaviku sundeksemplari loovutamise või võrguväljaandest koopia tegemise võimaldamise kohustuse eiramise eest, samuti trükisele, auvisele, elektroonilisele teavikule või sundeksemplarile esitatava nõude eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.
[RT I 2005, 65, 495- jõust. 01.06.2006]
- (2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]
- (3) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteole kohaldatakse karistusseadustiku üldosa ja väärteomenetluse seadustiku sätteid.
- (4) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo kohtuväline meneteleja on Kultuuriministerium.

6. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 18. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub elektrooniliste teavikute sundeksemplaride loovutamise osas 1998. aasta 1. jaanuaril.

§ 19. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]